
Kailasashailaprakaravarnanam 2

कैलाशशैलप्रकारवर्णनम् २

Document Information

Text title : Kailasashailaprakaravarnanam 2

File name : kailAsashailaprAkAravarNanam2.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | mAheshvarAkhyah prathamAMshaH | adhyAyaH 15 -
shailaprAkAravarNanam ||

Latest update : December 17, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 20, 2023

sanskritdocuments.org

కైలాసశైలప్రాకారవర్ణనమ్ ౨

(కైలాసశైలే అష్టదిగ్గోపురవర్ణనమ్ ౨)

స్కన్ధ ఉవాచ -

నైరృతే గోపురం శమోఘః పఞ్చులక్షప్రమాణకమ్ |
రుద్రాణాం చరితైశ్చైవ శోభితం శిఖరైరపి || ౧||

బాణస్తత్ర మహాదేవముపాస్తే గణలక్షకైః |
నవరన్నసరోభూషో మహాప్రాసాదమధ్యగః || ౨||

తదాలయం రత్నకృష్ణం సహస్రస్తమ్భమణ్డితమ్ |
తత్ర బాణేశ్వరాగారం తేన లిఙ్గం సమత్రితమ్ || ౩||

మణ్డిపైర్గోపురైర్ముక్తం త్రికాలం బిల్వపల్లవైః ||

బాణ ఉవాచ -

బాణేశ శమోఘ హరిబాణపాణే త్వం పాహి గణ్గాధర చన్ద్రమాడ |
విశ్వేశ భర్గ మదనాన్తక కాలకాల మామద్య శక్కుర విభో గణనాథపూజ్య || ౪||

భద్రాణి మే సంవిధత్స్వాద్య శమోఘ దీక్షాదిదక్షాధ్వరధ్వంసకావ |
మహేశాన పఞ్చాననేన్దుమకృష్ణైకధామ ప్రభో సమ్ప్రసీద ప్రసీద ప్రసీద || ౫||

స్కన్ధ ఉవాచ -

ఇత్థం స్తౌతి గణేన్ద్రోఽసౌ బాణో బాణేశ్వరం శివమ్ |
నైరృతే గోపురే తత్రప్రాసాదవరమధ్యగః || ౬||

అస్తాదిః పారియాత్రశ్చ పశ్చాత్ప్రాకారసన్నగాః |
తత్రైవ గోపురం శమోఘర్షలక్షైకయోజనమ్ || ౭||

పట్టికాదేవగోష్ఠైశ్చ స్తమ్భైః కుమ్భైశ్చ కోణజైః |
రుద్రావతారాక్రీడాభి రచితం వృషభైర్వృతమ్ || ౮||

తలానాఞ్చ సహస్రేణ నిర్మితఞ్చిత్రవేదికమ్ ।

సువర్ణరత్నకలశైః కైలాసాదతిముద్గరమ్ ॥ ౯॥

తత్రాస్తి సౌధప్రవరం సహస్రస్థమ్భమణ్ణితమ్ ।

మణిమాణిక్యఖచితం దివ్యసిహ్మానవైర్వృతమ్ ॥ ౧౦॥

ధూపదీపాదిబహులం భక్యభోజ్యసమన్వితమ్ ।

తత్ర భృజ్జీ మహాతేజా భస్మోద్ధృతితవిగ్రహః ॥ ౧౧॥

త్రిపుణ్ణ్యవిలసద్భాలో మణిమాణిక్యకంకణః ।

చన్ద్రార్ధశేఖరాబద్ధరాజత్పిఙ్గజటాధరః ॥ ౧౨॥

సిహ్మాసనస్థో వరదో గన్ధర్వైర్గణపైర్వృతః ।

వరుణాదిసుదికాపైర్గరుడైరప్సరోగణైః ॥ ౧౩॥

సేవితో రత్నసౌధస్థో దశలక్షగణైర్వృతః ।

వాసుకిశృఙ్కపాలశ్చ కమ్బులాశ్వతరౌ తథా ॥ ౧౪॥

శేషశ్చ తక్షకశ్చైవ దైత్యనాథా నృపాస్తథా ।

ఉపాసతే భృగ్గిరిటిశ్శివధ్యానహతాశుభః ॥ ౧౫॥

తత్రాస్తి గర్భభవనం ప్రాకారవరగోపురమ్ ।

భృజ్జీశ్వరాఖ్యం లతల్లిఙ్గం సమ్పూజ్య స్తౌతి భక్తితః ॥ ౧౬॥

పఞ్చామృతైః ఫలరసైః పఞ్చగవ్యోదకైరపి ।

చన్దనైః పుష్పమాలాభిర్బిల్వమన్దారచమ్పకైః ॥ ౧౭॥

ధూపైర్దీపస్తథాపుష్పైర్నైవేద్యైర్ముఖవాసజైః ॥ ౧౮॥

--

భృజ్జీ ఉవాచ -

భృజ్జీగీశ మే మనసిజన్మపాదపద్మభృజ్జో భవత్వనుదినం సరసానుమోదః ।

ప్రాప్నోతు భక్తిమఖిలాం తవ పాదపద్మే మాయా తు యాతు దురితిం చరితన్తవేశ ॥

౧౯ ॥

శ్రీశంకరామయహరేశ్వర విశ్వమూర్తే విశ్వాధికేశ కరసఙ్గికురఙ్గబాల ।

మన్దారకున్దనవచమ్పకబిల్వమాలా దివ్యోత్తమాఙ్గదశుభుజ్జ సురేశ పాహి ॥ ౨౦॥

--

స్కన్ద ఉవాచ-

ఇత్థం స్తౌతి సదాకాలం శక్కరం లోకశక్కరమ్ |

గణానాం శతలక్షైశ్చ స్వసమానైః పరీవృతః || ౨౧||

వాయువ్యే గోపురం శమోఘ్నిః పంచులక్షప్రమాణతః |

రుద్రావతారక్రీడాభిరన్వితమృణివేదికైః || ౨౨||

రత్నకుమ్భశతాకీర్ణం వాయుధూతపతాకమ్ |

వృషభాలంకృతం దివ్యం తత్ర సౌధం మహాత్మనః || ౨౩||

సహస్రస్తమ్భసంయుక్తం హేమాసనసమాశ్రితమ్ |

రిటిరాస్తే శివధ్యానవిధూతాఖిలహృత్తమః || ౨౪||

భస్మాభ్యుక్తస్త్రిపుణ్ణాఙ్గో రత్నాకల్పవిభూషితః |

సోమార్ధశేఖరోద్భాసిముకుటో వాయునేవితః || ౨౫||

ద్విలక్షగణపైశ్చైవ రుద్రవృన్దైర్నిషేవితః |

తత్ర గభేగృహం శనోభ రిటిశాఖ్యమహేశితః || ౨౬||

ప్రాకారగోపురోపేతం ధూపైర్దీపైర్మనోహరైః |

జాతీమల్లికమన్దారబిల్వైరభ్యర్చ్య శక్కరమ్ || ౨౭||

కృతాఙ్గులిపుటస్తౌతిరిటిశమ్భక్రీభావితః |

సముద్యత్పులకో దేవం త్రికాలం లింగసంస్థితమ్ || ౨౮||

--

రిటిరువాచ -

విశ్వేశ విశ్వ మదనాన్తక విశ్వమూరై గౌరీవరామరభుజ్గఘణాభిరామ |

గఙ్గాధరాన్తకరిపో ప్రమథాధినాథ పాహీశ మామకధియాద్య లలామసోమ || ౨౯||

--

స్కన్ద ఉవాచ -

ఇత్థంస్తౌతిరిటిర్భక్త్యారితీశం ముదితాన్తరః |

తతోత్తరే చ ప్రాకారే సంస్థితాశ్చకులచలః || ౩౦||

దున్దుభిర్మన్దరో నామ్నా పర్వతో రైవతస్తతః |

తత్రాపి గోపురం శమోఘ్నశలక్షోర్ద్వగం స్థితమ్ || ౩౧||

సహస్రతలసంయుక్తం పట్టికావేదికాన్వితమ్ |

రత్నశృంగైర్విలసద్ధూయమాసపతాకకమ్ || ౩౨||

రుద్రావతారక్రీడాభిరన్వితం వృషభైరపి ।
 తత్రాస్తి సౌధప్రవరం మాణిక్యతలకుట్టిమమ్ ॥ ౩౩॥
 సహస్రకనకస్తమ్భైర్నిర్మితం వనరాజితమ్ ।
 హేమసింహాసనైర్మృక్షం ధూపగంధానుమోదితమ్ ॥ ౩౪॥
 మణిప్రభాభాసితఞ్చ తిరస్కృతనభోఙ్కణమ్ ।
 (మణిప్రభాభాసితఞ్చ తిరస్కృతతమోగుణమ్ ।)
 కాలాగ్నిరుద్రస్తత్రాస్తే యక్షేశైచ నిషేవితః ॥ ౩౫॥
 భస్మరుద్రాక్షపీతాఙ్గో ముక్తామాణిక్యభూషణః ।
 ముకుటోద్యత్సుధాధామఖణ్డోఙ్గలితవక్త్రకః ॥ ౩౬॥
 త్రిపుణ్డరేఖావితతభాలభాగమనోహరః ।
 త్రిశూలపాణిర్వరదో హేమసింహాసనస్థితః ॥ ౩౭॥
 కుబేరేణ చ దేవైశ్చ పఞ్చులక్షగణైరపి ।
 హేతిపాశమహాశూలధర్వైస్తైరహిమన్యుభిః ॥ ౩౮॥
 తత్రాగారం మహేశస్య కాలరుద్రేశ్వరస్య చ ।
 ప్రాకారగోపురయుతం ధూపదీపశతావృతమ్ ॥ ౩౯॥
 వైవేద్యైశ్చన్ద్రవైశ్చైవ బిల్వమన్దారపఙ్కజైః ।
 సమ్పూజ్య పరయా భక్త్యా స్తౌతి దేవం పినాకినమ్ ॥ ౪౦॥

--

కాలాగ్నిరుద్ర ఉవాచ -
 త్రియమ్బక సదాశివ త్రిపురమారకాలాన్తక
 త్రిశూలవరపాశసంయుతకరాద్రిబాణాసన ।
 (త్రియమ్బక సదాశివ త్రిపురమార కాలాన్తకా-
 ద్యపారసురశత్రుహన్తరిశరాద్రిబాణాసన ।)
 ప్రసాదజనితానన ప్రకటచణ్డధామాగమ
 సుధాంశుకశిఖణ్డక సురసనాథ మాం పాలయ ॥ ౪౦॥

--

ఇతిస్తౌతిప్రహృష్టాత్మాకాలరుద్రోమహేశ్వరమ్ ।
 తస్యప్రాకారకోణేచాప్యైశాన్యాం దిశిసంస్థితః ॥ -- ॥

(shloka numbering error in source text)

వీరభద్రస్సదైవాస్తే గణలక్షైః పరీవృతః ।
తదుత్తరం హి శైలాసం తత్ర గోపురముత్తమమ్ ॥ ౪౨॥

పఞ్చులక్షప్రమాణేన వేదికాపట్టికాన్వితమ్ ।
సుర్వర్ణరత్నఖచితం కలశేశోభితం మునే ॥ ౪౩॥

రుద్రావతారవృషభైశ్శోభితం తన్మనోహరమ్ ।
తత్ర సౌధవరే క్షప్తే సహస్రస్తంభమణ్డపే ॥ ౪౪॥

హేమరత్నచితే దివ్యహేమసింహాసన(నే)స్థితః ।
ఇశానేన చ రుద్రైశ్చ గణలక్షసమన్వితః ॥ ౪౫॥

భస్మోద్ధూలితసర్వాఙ్గస్త్రిపుణ్ణిపరిచిన్వితః ।
రాజద్రత్నాఙ్గదైర్యుక్తో మణిరుద్రాక్షహారకః ॥ ౪౬॥

ముకుటోద్యత్సుధాధామఖణ్డార్థజటిలాలకః ।
సదాశివార్చకవరశూల్పస్తోహి భైరవః ॥ ౪౭॥

తత్రైకం భవనం శమ్భోర్వీరభద్రేశ్వరస్య చ ।
నవరత్నాఙ్గితం దివ్యం ప్రాకారవరగోపురమ్ ॥ ౪౮॥

ధూపామోదితదిక్పక్రం మణిద్యుతివిరాజితమ్ ।
తల్లఙ్గం పూజ్యేత్వ బిల్వమన్దారచమ్ముకైః ॥ ౪౯॥

దీపోపహారధూపైశ్చ చన్దనేనాక్షతాదిభిః ।
స్తౌతి హృష్టస్త్రికాలం స తల్లఙ్గం పారమేశ్వరమ్ ॥ ౫౦॥

--

వీరభద్ర ఉవాచ -

క్షయద్వీర దక్షాధ్వరధ్వంసకాశావసేశాన చాశావిహీనేతి తుష్టః ।
త్వమేవాసి భద్రం త్వమేవాస్య భద్రం సతాఞ్చాసతామాశు మాం మోక్షయాద్య ॥ ౫౧॥

--

ఇత్యం స్తౌతి సదాశముఖం వీరభద్రో గణాగ్రణీః ।
శైలావరణమేతద్వై శమ్భోశ్శివగణాశ్రయమ్ ॥ ౫౨॥

దశలక్షప్రమాణేన పరిధాకృతివిస్తరమ్ ।
గోపురార్బుదకోపేతం రమ్యమణ్డపమణ్డితమ్ ॥ ౫౩॥

సహస్రనియుతస్తమైభిః కుమ్భైశ్చాపి సమన్వితమ్ ।

రమ్యలిక్ష్ణాలయోత్తురక్గరాజదృష్టపభశేఖరః ॥ ౫౪ ॥

ధగద్ధగితదిక్పక్రం శైలావరణమీశితః ।

వ్యాయామాయతదీర్ఘజ్ఞాచ్ఛ్యేతద్బౌఽభిహితం మయా ॥ ౫౫ ॥

ఏవమాభ్యన్తరాః క్లప్తాః ప్రాకారవరగోపురాః ।

సహస్రప్రమథాధీశైస్సప్తసాగరమధ్యగైః ॥ ౫౬ ॥

శైలద్వీపసరిద్భిశ్చ నిర్మితం విపినవైరపి ।

ధ్యాత్వా ధ్యేయమిదం విప్రగణో భవతి శాఙ్కరః ॥ ౫౭ ॥

స్కన్ద ఉవాచ -

నేవ ప్రాకారమధ్యే హరవిధిహరయో నో గణా నాపి వాతో

నో చన్ద్రో న సూర్యరశ్మినిచయోనాగ్నిత్రయం నో సురాః ।

ఏకస్తత్ర మహేశ్వరో విహరతి స్వైరం సహామ్బా ముదా

తద్వేదైరపి వక్త్రమేవ న భవేత్కావా కథాన్యస్య హి ॥ ౫౮ ॥

శరశరధిరథాఙ్గం యన్త్రయానం వహో వే ధనువరమథ తజ్ఞ్యా వైరివర్గం రఘీచ ।

హరివిధిశ్రుతయః క్షౌఢ పుష్పవన్తై తథాబ్ధిర్నగవర ఉరగేన్ద్రస్రైపురం శ్రీమహేశః ॥ ౫౯ ॥

నిశ్వాసశ్రుతిరేక ఏవ భగవానాస్తే సహామ్బా భవ-

స్తస్యాపారవిచిత్రసర్గబహుళాస్వాభావికాశ్శక్తయః ।

తస్యానన్దఘనస్య భక్తిపరమా భావా గణాస్తే ద్విజా

బ్రహ్మన్యౌదిమరుత్పదేషు విహితాస్సక్తా మహేశాచనే ॥ ౬౦ ॥

॥ ఇతి శివరహస్యాన్తర్గతే మాహేశ్వరాఖ్యే కైలాసశైలే అష్టదిగ్గోపురవర్ణనమ్ ౨ ॥

- ॥ శ్రీశివరహస్యమ్ । మాహేశ్వరాఖ్యః ప్రథమాంశః । అధ్యాయః ౧౫ -
శైలప్రాకారవర్ణనమ్ ॥

- .. shrIshivarahasyam . mAheshvarAkhyah prathamAMshaH . adhyAyaH 15 -
shailaprAkAravarNanam ..

Notes:

Skanda స్కన్ద continues to describe in detail to Jaigīṣavya జైగీషవ్య, about the regions of Mount Kailāsa కైలాస శైల ప్రాకార as having also the residences of (and the Śivaliṅga-s శివలిక్ష్ణ worshipped by) Bāṇa బాణ (Bāṇeśvara బాణేశ్వర), Bhṛṅgī భృగ్గీ (Bhṛṅgīśvara భృగ్గీశ్వర), Riṭī రిటీ (Riṭīśa రిటీశ), Kālgnirudra కాల్గ్నిరుద్ర

(Kālarudreśvara కాలరుద్రేశ్వర), Vīrabhadra వీరభద్ర (Vīrabhadreśvara వీరభద్రేశ్వర) in remaining directions of the eight - Southwest onwards.

Śivarahasyam Aṃśaḥ-1 (Māheśvarākhyā) శివరహస్యమ్ అంశః-౧ (మాహేశ్వరాఖ్య) has several descriptions about Mount Kailāsa కైలాస శైల and Śiva శివ. Selected verses from some of the chapters are presented here.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

——
Kailasashailaprakaravarnanam 2
pdf was typeset on December 20, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

